

VOORTGEZET ONDERWIJS

Tweedetaalverwerving of leesproblemen als gevolg van een leerstoornis?

NT2-leerlingen kunnen moeite hebben het technisch leren lezen in het Nederlands. Hoe bepaal je nu of dat komt doordat de leerling nog midden in het tweedetaalleerproces zit of dat er misschien sprake is van een leerprobleem zoals dyslexie? Om te kunnen spreken van dyslexie moet het duidelijk zijn dat de leerling al voldoende kansen en mogelijkheden heeft gehad om te leren lezen in het Nederlands. Je moet kunnen uitsluiten dat het probleem komt door onvoldoende taalvaardigheid in het Nederlands. Ook andere factoren, zoals trauma en stress, moet je kunnen uitsluiten. In het onderwijs kun je onder andere op de volgende punten letten:

- **Let op patronen in het lezen die verklaarbaar zijn vanuit de moedertaal.** Welke klanken en klank-tekencombinaties vindt de leerling precies lastig? Let daarbij op klanken of klankverschillen die niet voorkomen in de moedertaal van de leerling en op klank-tekencombinaties die anders zijn in de moedertaal. NT2-leerlingen kunnen een tijdlang struikelen over deze klank-tekenkoppelingen tijdens het lezen. Aan deze klanken en klank-tekencombinaties kun je samen met de leerling extra aandacht besteden. Om te weten welke fouten te verklaren zijn vanuit de moedertaal kun je kijken naar de kenmerken van de moedertaal en de verschillen met het Nederlands. Op de websites www.moedint2.nl en <https://meertaligheidentaalstoornissen.vu.weebly.com/> vind je een overzicht van verschillende talen.
- **Ga na wat de ervaring en kennis van de NT2-leerling met lezen in de moedertaal is.** Kan de NT2-leerling al lezen en schrijven in de moedertaal of andere (tweede) taal? Probeer te achterhalen hoe de leesontwikkeling in die taal is verlopen en hoe het leesonderwijs heeft plaatsgevonden. Dat kan in een gesprek met de leerling en eventueel de ouders. Ook kan worden nagegaan hoe de leerling een tekst in de moedertaal hardop leest. Ook als je de taal niet spreekt, zie en hoor je hoe de leerling leest.
- **Maak onderscheid tussen technisch lezen en taalbegrip.** Het is van belang goed na te gaan wat de aard van het leesprobleem is. Kenmerkend voor dyslexie is dat er sprake is van zeer ernstige en hardnekkige problemen met technisch lezen. Een zwakke technische leesvaardigheid kan wel leiden tot problemen met leesbegrip. Als het decoderen van woorden niet goed gaat of veel moeite kost, kan dit het begrip van de tekst belemmeren ondanks voldoende taalkennis en woordenschat. Bij een NT2-leerling is het van belang goed na te gaan of het leesprobleem te maken heeft met technisch lezen of taalbegrip. Ook als de leerling in staat is om de woorden goed en vlot te decoderen kan het leesbegrip zwak zijn. Dit kan komen door een (nog) beperkte woordenschat of onvoldoende kennis van het Nederlands.